

ΤΑ ΦΥΛΑ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Η ΜΗΤΡΙΚΗ ΑΓΑΠΗ

1^ο ΓΕ.Λ. Ναυπάκτου

ΜΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ Α'4:

ΡΑΠΤΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ

ΡΑΠΤΗ ΜΑΡΙΟ

ΤΑΜΠΑΚΗ ΝΙΚΟΛΑΟ

ΤΣΟΥΚΑΛΑ ΑΡΓΥΡΩ

ΦΡΑΝΤΖΟΛΑ ΧΡΗΣΤΟ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ:

ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΟΥ ΕΙΡΗΝΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

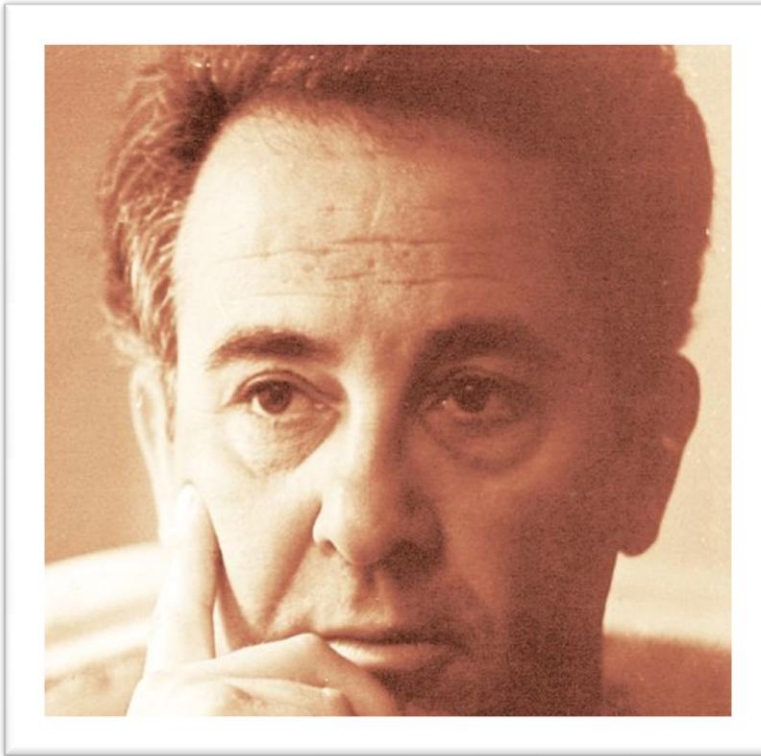
Ο κοσμοκαλόγερος της ελληνικής λογοτεχνίας, όπως ονομάστηκε ο Αλ. Παπαδιαμάντης, γιος ιερέα, έζησε μια ζωή φτωχική και βασανίστηκε από διάφορα προβλήματα υγείας. Παρ' όλα αυτά έθεσε τις βάσεις για το είδος της νεοελληνικής διηγηματογραφίας, αφήνοντας πίσω του ένα εξαιρετικά πλούσιο έργο. Στα κείμενα του -που έχουν κυρίως ψυχογραφικό χαρακτήρα- παρουσιάζεται γλαφυρά η ζωή των κατοίκων του νησιού του, της Σκιάθου, η βαθιά χριστιανική του πίστη και ο μόχθος των κατώτερων τάξεων της Αθήνας. Έργα του όπως η «Φόνισσα», ξεχώρισαν και παραμένουν δημοφιλή μέχρι και σήμερα, παρά την καθαρεύουσα που χρησιμοποίησε ο συγγραφέας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΙΖΥΗΝΟΣ

Ο Γεώργιος Βιζυηνός, σημαντικός Έλληνας ποιητής και συγγραφέας, πέρασε τα εφηβικά του χρόνια, πρώτα στην Πόλη και μετά στην Αθήνα. Δημοσίευσε αρκετές ποιητικές συλλογές και διηγήματα εμπνευσμένα από τις πρώτες του μνήμες και την οικογενειακή του ζωή. Φιλέρευνος και πρωτοπόρος, ανοίγει το δρόμο της ελληνικής διηγηματογραφίας. Έργα του αποτελούν «Το αμάρτημα της μητρός μου», «Το μόνον της ζωής του ταξείδιον» και αρκετές ποιητικές συλλογές.

ΚΩΣΤΑΣ ΤΑΧΤΣΗΣ

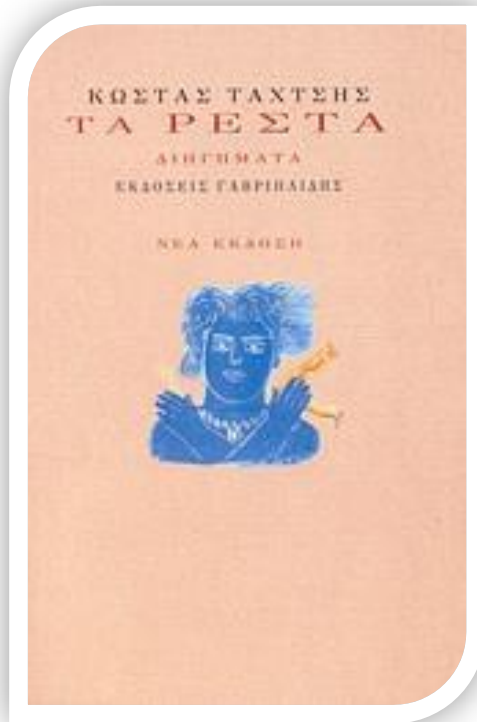
Ο Κώστας Ταχτσής, ένας από τους σημαντικότερους λογοτέχνες της μεταπολεμικής γενιάς, έζησε σε διάφορες χώρες προτού επιστρέψει στην Ελλάδα και καθιερωθεί ως πεζογράφος. Κατά την περίοδο της Δικτατορίας βρέθηκε αντιμέτωπος με την Ασφάλεια, ενώ κατά τη Μεταπολίτευση πάλεψε για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων - δεδηλωμένος ομοφυλόφιλος και ο ίδιος. Στις 27 Αυγούστου 1988, βρέθηκε δολοφονημένος στο σπίτι του. Εξέδωσε το 1962 το μυθιστόρημα του «Το τρίτο στεφάνι», που τον καταξίωσε ανάμεσα στους λογοτέχνες της εποχής του.

ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ ΑΔΕΛΦΟΥ

Η παραλογή αυτή αναφέρεται στην τραγική ιστορία μιας μάνας δέκα παιδιών – εννιά γιων και μιας κόρης, της Αρετής. Όταν φθάνει σε ηλικία γάμου της κανονίζουν προξενιό μακριά από την πατρίδα της. Η μάνα και οι μικρότεροι γιοι αντιδρούν, αλλά ο μεγαλύτερος – ο Κωσταντής- επιθυμεί το γάμο της αδερφής του και υπόσχεται στη μάνα του ότι, αν οι καιροί είναι άσχημοι, ο ίδιος θα τη φέρει πίσω. Οι γιοι όμως πεθαίνουν και η μητέρα καταριέται το γιο της που αθέτησε την υπόσχεσή του. Ο Κωσταντής ανασταίνεται και τελικά επιστρέφει την Αρετή στο σπίτι τους. Για μια τελευταία φορά βλέπει τη μητέρα της και πεθαίνουν μαζί αγκαλιασμένες.

ΤΑ ΡΕΣΤΑ

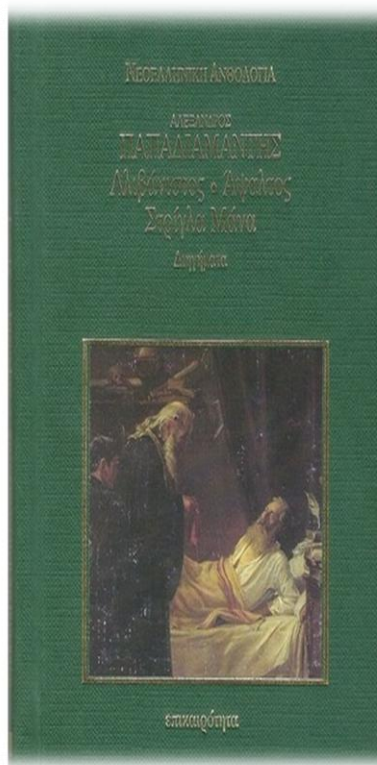

Το διήγημα αυτό περιγράφει τη ζωή ενός παιδιού με την κυκλοθυμική μητέρα του. Αρχικά, το παιδί διηγείται πως η μάνα του έθετε ένα χρονικό περιθώριο για το πόση ώρα μπορούσε να είναι έξω για τις δουλειές που το έστελνε. Η αντιμετώπιση της όταν επέστρεφε, ήταν άλλοτε απότομη, άλλοτε πιο ελαστική. Τα καλοκαίρια ήταν συνήθως εύθυμη, σε αντίθεση με τους χειμώνες όταν η μελαγχολία γέμιζε το σπίτι και την έκανε σκληρή κι αυταρχική. Το παιδί, τώρα ενήλικας, εξιστορεί την ανησυχία του και τις τιμωρίες που του επέβαλε η μητέρα του και το γεγονός, ότι ποτέ δε «διορθώθηκε», εξαιτίας της συμπεριφοράς της.

ΤΟ ΑΜΑΡΤΗΜΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΜΟΥ

Ο συγγραφέας παρουσιάζει την ιστορία της «μητέρας» του και της μικρότερης αδερφής του, της Αννιώς, η οποία απολάμβανε τις εντατικές φροντίδες της οικογένειας τους. Μετά το θάνατο του πατέρα, η ήδη ευαίσθητη υγεία της Αννιώς χειροτερεύει και η μάνα της επιστρατεύει όλα τα μέσα που διαθέτει για να τη σώσει. Τελικά, η φιλάσθενος κόρη προσπαθεί να βρει την γιατριά της μένοντας μέσα στο ναό του χωριού για σαράντα μέρες. Υποκύπτει παρ' όλα αυτά και πεθαίνει λίγο αργότερα. Η μάνα βυθίζεται σε βαθύ πένθος, από το οποίο βγαίνει μόνο όταν η οικονομική κατάσταση της οικογένειας έχει φθάσει στο ναδίρ. Οι γιοι και η ίδια στέλνονται να δουλέψουν, με εξαίρεση τον μικρότερο ο οποίος παραμένει στο σχολείο. Η μητέρα υιοθετεί και μεγαλώνει ένα νήπιο και μετά ένα ακόμα, αναλώνοντας τον εαυτό της σε αυτά τα δύο κορίτσια. Στο τέλος, εξομολογείται στο γιο της πως το προηγούμενο κορίτσι που είχε γεννήσει το πλάκωσε η ίδια με το βάρος της το βράδυ και από τότε οι τύψεις και οι υποψίες πως ο Θεός την τιμωρούσε για αυτό την κυνηγούσαν. Ο γιος της, μη κατακρίνοντας της για την πράξη της αυτή, της δίνει την ευκαιρία να εξομολογηθεί στον Πατριάρχη. Όμως, η μητέρα καταλήγει στο σκληρό συμπέρασμα πως το να σκοτώσει ένας γονιός το παιδί του είναι το μεγαλύτερο βάρος.

ΣΤΡΙΓΓΛΑ ΜΑΝΑ

Στο διήγημά του αυτό, ο κοσμοκαλόγερος των γραμμάτων μας, σκιαγραφεί τη ζωή ενός σχεδόν τρελού γιου με την υστερική μητέρα του, που τον στέλνει συνεχώς για δουλειές. Μόνη του απασχόληση είναι το μπουζούκι του. Η μάνα του, ωστόσο, όντας απαιτητική προσπαθεί να του το στερήσει και να τον έχει συνεχώς υπό τον έλεγχό της, εφόσον όλα τα άλλα παιδιά της έχουν χαθεί. Μια μέρα, αγανακτεί και στέλνει τους χωροφύλακες να κατασχέσουν το μπουζούκι του, πράγμα που κάνουν. Ο γιος της πέφτει σε κατάθλιψη, αλλά με έναν περίεργο τρόπο η παρηγοριά του, του επιστρέφεται.

Ο ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ (1)

Η μητέρα φαίνεται να κατέχει έναν πολύ ιδιαίτερο ρόλο, τόσο σε κοινωνικό, όσο και σε συναισθηματικό επίπεδο. Το γεγονός ότι η ίδια συμμετέχει σε πολύ μεγάλο βαθμό στην ανατροφή των παιδιών, την καθιστά πυρήνα της οικογένειας και κατ' επέκταση της κοινωνίας. Η μητρική φιγούρα αποτελεί πρότυπο για το χαρακτήρα των απογόνων της, εφόσον εκείνη τους επηρεάζει στον μεγαλύτερο βαθμό, μεταδίδοντας τους αξίες και πρότυπα συμπεριφοράς.

Ο ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ (2)

Η μάνα αναλαμβάνει έναν προστατευτικό ρόλο απέναντι στα παιδιά της, προσφέροντας στοργή, και τα τελευταία με τη σειρά τους επιστρέφουν τα συναισθήματα αυτά. Ο δεσμός μεταξύ των δύο είναι διαχρονικός και άλυτος. Εμφανίζεται σε όλες τις κοινωνίες, όλων των περιόδων, στις τέχνες και ειδικά στη λογοτεχνία και στην ποίηση, ακόμα και στις θρησκευτικές πεποιθήσεις των παραδοσιακών κοινωνιών, με τη μητέρα να αποτελεί σύμβολο γονιμότητας, την πατρογονική θεά, που αγκαλιάζει τους ανθρώπους σαν παιδιά της. Το νήπιο εξαρτάται απόλυτα από τη μάνα, περιμένοντας από αυτή να του παρέχει την απαραίτητη προσοχή και αγάπη.

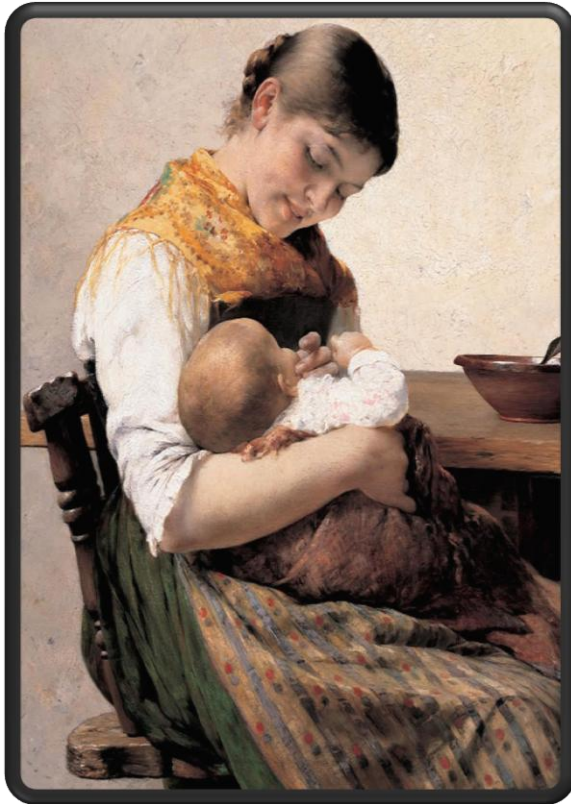
Ο ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ (3)

Το γεγονός ότι το πρόσωπο το οποίο κατέχει κεντρικό ρόλο στα πρώτα χρόνια της συναισθηματικής και κοινωνικής ανάπτυξης ενός ατόμου είναι η μητέρα, την καθιστά υπεύθυνη απέναντι στους απογόνους της και την κοινωνία. Καθήκον της είναι να δώσει τα κατάλληλα εφόδια στην επόμενη γενιά και να την προετοιμάσει για τη ζωή. Η κοινωνικοποίηση, λοιπόν, συνδέεται άρρηκτα με τη μητρική φιγούρα. Η μητέρα είναι, επίσης, κατά βάση υπεύθυνη ως αναφορά την εκμάθηση βασικών κανόνων συμπεριφοράς στο παιδί της καθώς και βασικών γνώσεων.

Ο ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ (4)

Όλα αυτά μας καθιστούν σαφές πως ο ρόλος της μητέρας μέσα στην κοινωνία είναι κάτι παραπάνω από ουσιαστικός. Η ευθύνη που φέρει η ίδια απέναντι στα παιδιά της είναι απόλυτη σχεδόν, πάντα παρούσα, και το αν θα τα καταφέρει ή όχι στο έργο της μπορεί να επηρεάσει σε μεγάλο βαθμό τη μετέπειτα ζωή των απογόνων της.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Στην παραλογή «Του νεκρού αδελφού», η μητρική φιγούρα εμφανίζεται αδύναμη, αφού εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τους γιους της και δεν μπορεί να πάρει αποφάσεις για το μέλλον της κόρης της. Προσπαθεί να κρατήσει την οικογένεια της ενωμένη, κάτι που αποτελεί κύρια επιδίωξή της. Όταν φθάνει στην ύστατη κατάσταση δε διστάζει να ρίξει ανάθεμα στο γιο της, χωρίς βέβαια να τον μισεί, και εν τέλει έχει την αφάνταστη δύναμη να τον αναστήσει και να του ζητήσει να φέρει πίσω την κόρη της, την οποία αγαπά και τη χρειάζεται κοντά της πάση θυσία.

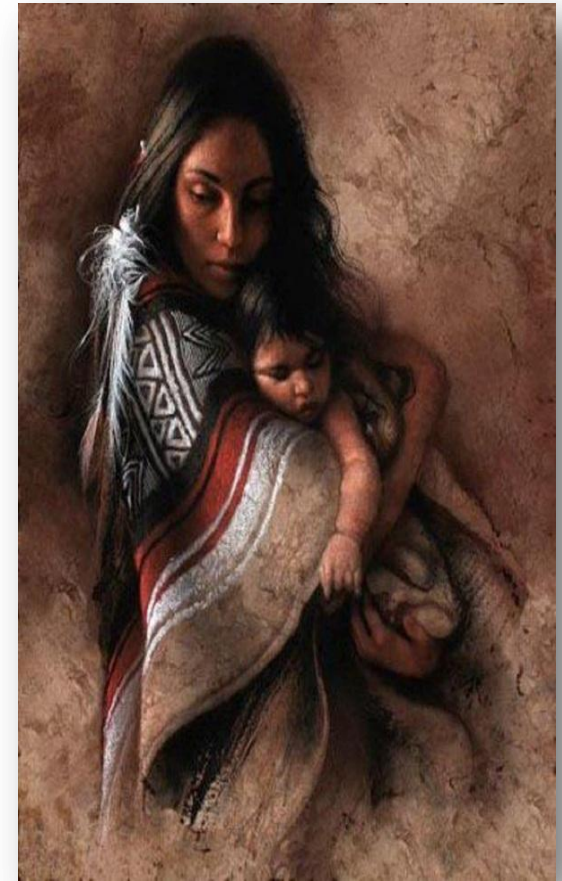
Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Αντίθετα, στο διήγημα του Κ. Ταχτσή «Τα ρέστα», η μάνα είναι ανεξάρτητη και πιο δυναμική, μεγαλώνοντας το παιδί της μόνη της. Αποτελεί μια πιο σύγχρονη εκδοχή της μητέρας από ότι σε όλα τα υπόλοιπα έργα που μελετήσαμε. Η ίδια επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την προσωπικότητα του παιδιού της, όχι πάντα θετικά, αφού του προκαλεί ανησυχία πολλές φορές. Η στοργή βέβαια δεν λείπει σε καμιά περίπτωση από τη σχέση των δύο προσώπων και είναι διάχυτη σε όλο το κείμενο. Γενικότερα, η μητρική φιγούρα στα ρέστα δεν επιδεικνύει σταθερότητα, τιμωρεί συχνά, αλλά αγαπά.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Στο «Αμάρτημα της μητρός μου», σκιαγραφείται η τραγική προσωπικότητα της μάνας η οποία σκότωσε άθελά της το παιδί της, με τις τύψεις και τις ανησυχίες να την τυραννούν από τότε. Αγαπά ιδιαίτερη την κόρη της και έπειτα, τα άλλα κορίτσια που υιοθετεί αναλώνοντας τον εαυτό της σε αυτά. Εμφανίζεται και εδώ, αν όχι δυναμική, δραστήρια και έτοιμη να εργαστεί σκληρά, κυρίως για τα παιδιά τα οποία έχει υιοθετήσει, ελλείψει πατρικής φιγούρας. Αν και έχει την ευκαιρία να εξιλεωθεί με την εξομολόγησή της, δεν το κάνει, λέγοντας πως κανείς δεν ξέρει πως είναι να σκοτώνει μια μητέρα το ίδιο της το παιδί.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ ΣΤΑ ΕΡΓΑ

Τέλος, η μητέρα στο διήγημα του Αλ. Παπαδιαμάντη «Στρίγγλα μάνα», εμφανίζεται το αντίθετο ακριβώς από την τυπική, στοργική μητρική φιγούρα. Η μάνα αυτή, έχοντας αφήσει την οικογένειά της να διαλυθεί, καταπιέζει το γιο της, μην αφήνοντάς τον να ξεφύγει από την επιρροή και τη δούλεψή της, υποτιμώντας τον. Δε διστάζει να του στερήσει τη μοναδική του απασχόληση, παρά το ευαίσθητο της ψυχικής του υγείας. Σαφώς, αποτελεί παράδειγμα προς αποφυγή για κάθε μητέρα, αφού με την κτητικότητα και την υποτιμητική της συμπεριφορά, έχει καταστρέψει οποιαδήποτε σχέση είχε με το γιο της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BB%CE%AD%CE%BE%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CF%81%CE%BF%CF%82_%CE%A0%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%B4%CE%B9%CE%B1%CE%BC%CE%AC%CE%BD%CF%84%CE%B7%CF%82

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9A%CF%8E%CF%83%CF%84%CE%B1%CF%82_%CE%A4%CE%B1%CF%87%CF%84%CF%83%CE%AE%CF%82

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CE%B9%CE%B6%CF%85%CE%B7%CE%BD%CF%8C%CF%82>